
Утверждено
на заседании
Комитета образовательных программ
от 25 мая 2025, протокол №6

Программа экзамена для поступления в резидентуру

По образовательной программе 7R01139 – «Терапия»

Срок обучения 2 года

Кафедра Терапии ПВО

Программа экзамена для поступления в резидентуру по образовательной
программе 7R01139 – «Терапия»
срок обучения 2 года,
обсуждена на заседании кафедры терапии ПВО

Заведующий кафедрой д.м.н., профессор К. Зордина

Болезни органов дыхания

1. Хроническая обструктивная болезнь легких. Этиология и патогенез. Значение факторов риска. Клиническая картина в зависимости от стадии и фазы процесса. Течение и осложнения. Диагностические критерии болезни. Лечение.
2. Пневмонии. Этиология. Патогенез. Факторы риска. Значение иммунного статуса организма. Клинико-морфологическая характеристика. Классификация. Лечение.
3. Внебольничная пневмония. Симптоматология в различные периоды болезни с учетом клинико-морфологической характеристики. Основные синдромы. Осложнения. Принципы лечения.
4. Нозокомиальная пневмония. Клиническая картина. Критерии диагноза. Определение тяжести течения болезни. Дифференциальная диагностика. Осложнения. Лечение. Критерии выздоровления. Прогноз.
5. Бронхиальная астма. Этиология и патогенез. Классификация по тяжести течения. Механизм приступа бронхиальной астмы. Клиническая симптоматология. Диагностические критерии. Осложнения бронхиальной астмы. Лечение.
6. Дыхательная недостаточность: обструктивная, рестриктивная, смешанная. Степени тяжести. Диагностика.
7. Легочное сердце. Клинические проявления и стадии течения. Дополнительные методы исследования. Принципы лечения больных с легочным сердцем.

Болезни органов кровообращения

1. Инфекционный эндокардит. Этиология и патогенез. Клиника: варианты начала болезни, поражение сердца и других органов. Клинические "маски" болезни. Диагностика. Течение и исходы. Прогноз. Принципы лечения.
2. Эссенциальная гипертония (гипертоническая болезнь). Этиология и патогенез. Классификация. Клиническая картина. Гемодинамические варианты. Течение гипертонической болезни. Прогноз. Принципы лечения.
3. Ишемическая болезнь сердца. Актуальность проблемы (социальное значение, эпидемиология). Факторы риска ИБС, их значение. Классификация ИБС.
4. Стенокардия. Клинические варианты: стабильная, нестабильная (впервые возникшая, прогрессирующая, вариантная). Степени тяжести. Диагностика (роль ЭКГ, инвазивных методов обследования). Лечение. Профилактика (первичная и вторичная). Прогноз.
5. Инфаркт миокарда. Эпидемиология инфаркта миокарда (распространенность, факторы риска). Патогенез. Клиническая картина в различные периоды заболевания. Диагностика (изменения ЭКГ, картины крови, биохимических показателей) Течение инфаркта миокарда.

6. Современные представления о патогенезе сердечной недостаточности. Классификация сердечной недостаточности. Клинические проявления острой и хронической сердечной недостаточности, лево- и правожелудочковой.
7. Диагностика сердечной недостаточности. Клинические и дополнительные методы исследования. Принципы лечения.
8. Сердечная астма и отек легких. Клиническая картина. Лечение.
9. Перикардиты. Этиология и патогенез. Классификация. Сухой перикардит. Клиническая картина. Диагностика. Лечение.
10. Выпотной перикардит. Клиническая картина. Диагностика. Симптомы увеличения полости перикарда и сдавления сердца. Лечение с учетом этиологического фактора.
11. Констриктивный перикардит. Этиология. Механизм развития и особенности нарушения кровообращения. Диагностика. Лечение, Показания к хирургическому лечению.
12. Миокардиты. Этиология и патогенез. Классификация. Клиническая картина. Осложнения. Диагностика. Лечение.
13. Кардиомиопатии. Основные варианты: гипертрофическая, дилатационная, рестриктивная. Патогенез нарушений внутрисердечной гемодинамики. Основные клинические проявления. Диагностика. Лечение.
14. Симптоматические артериальные гипертонии. Классификация. Схема обследования при артериальной гипертензии. Почечные артериальные гипертензии (реноваскулярная, при гломерулонефритах и пиелонефритах)
15. Эндокринные артериальные гипертензии (синдром Иценко-Кушинга, феохромоцитома, альдостерона). Клиническая картина. Диагностика.
16. Экстрасистолия. Патогенез. Клинические проявления. Топическая диагностика экстрасистолических аритмий (ЭКГ-признаки). Особенности врачебной тактики.
17. Пароксизмальная тахикардия. Патогенез. Клиническая картина приступа пароксизмальной тахикардии. Изменения ЭКГ. Изменения системной гемодинамики при приступе. Медикоментозная терапия во время приступа.
18. Фибрилляция предсердий, желудочков Патогенез. Клиническая симптоматология. Изменения ЭКГ. Осложнения.
19. Врожденные пороки сердца. Этиология. Классификация. Открытый артериальный проток. Симптоматология. Диагностика.
20. Коарктация аорты. Симптоматология, течение. Диагностика. Показания к хирургическому лечению.
21. Дефект межпредсердной и межжелудочковой перегородки. Симптоматология. Стадийность течения. Показания к хирургическому лечению.

Болезни органов пищеварения

1. Хронический гастрит. Классификация. Этиология. Патогенез. Клиническая картина. Основные синдромы. Диагностика. Осложнения. Лечение.
2. Язвенная болезнь. Классификация. Этиология. Основные и предрасполагающие факторы риска. Патогенез. Клиническая картина. Диагностика. Лечение.
3. Синдром раздраженного кишечника. Клиническая картина, Диагностика. Дифференциальный диагноз с органическими заболеваниями кишечника. Лечение.
4. Язвенный колит. Этиология и патогенез. Кишечные и внекишечные проявления. Диагностика. Варианты течения. Осложнения. Лечение.
5. Болезнь Крона. Этиология и патогенез. Кишечные и внекишечные клинические проявления. Диагностика. Осложнения. Лечение.
6. Хронические гепатиты. Этиология. Патогенез. Классификация. Клинические и лабораторные синдромы. Диагностика. Осложнения. Принципы лечения.
7. Цирроз печени. Этиология. Патогенез. Классификация. Возможности клинической, лабораторной и инструментальной диагностики. Осложнения. Принципы лечения.
8. Хронические холециститы. Этиология и патогенез. Клиническая картина. Диагноз и его критерии. Возможности инструментальной диагностики. Осложнения. Лечение.
9. Дискинезия желчных путей. Этиология и патогенез. Клинические проявления в зависимости от вариантов дискинезии (гипер- и гипотоническая). Клиническая и инструментально-лабораторная диагностика. Принципы лечение в зависимости от формы дискинезии.
10. Хронический панкреатит. Этиология и патогенез. Клиническая картина. Роль исследования функции поджелудочной железы и инструментальных методов исследования. Принципы лечения.

Болезни почек и мочевых путей.

1. Острый гломерулонефрит. Современные представления об этиологии и патогенезе. Классификация. Клиническая картина. Основные клинические синдромы. Клинические формы и варианты течения. Диагностика.
2. Хронический гломерулонефрит. Современные представления об этиологии, патогенезе. Клиническая классификация: нефротическая, гипертоническая, смешанная, латентная формы. Лабораторно-инструментальные методы исследования. Лечение.
3. Амилоидоз. Этиология. Современные концепции патогенеза и морфогенеза. Клиническая картина. Стадии течения амилоидоза. Лабораторные методы исследования. Значение пункционной биопсии.
4. Хронический пиелонефрит. Этиология и патогенез. Роль очаговой инфекции. Методы исследования. Лечение. Профилактика.

5. Нефротический синдром. Современные концепции патогенеза. Заболевания, приводящие к развитию нефротического синдрома. Патогенез основных клинических проявлений болезни. Клиническая картина. Лабораторная диагностика. Возможности современной терапии.
6. Острое повреждение почек (ОПП). Механизм развития ОПП. Клиническая картина, стадии в развитии ОПП. Исходы. Профилактика.
7. Хроническая болезнь почек (ХБП). Патогенез. Основные клинические синдромы. Стадийность течения. Лечение. Показания к гемодиализу и его возможности.

Болезни системы крови

1. В12 (фолиево)-дефицитные анемии. Пути поступления в организм витамина В12. Значение аутоиммунного механизма патогенеза. Клиническая картина. Основные клинические синдромы. Критерии диагностики. Лечение.
2. Гемолитические анемии. Классификация. Общие клинические критерии диагностики. Основные клинико-лабораторные признаки наследственных гемолитических анемий. Наследственный микросфеноцитоз. Диагностика. Принципы лечения.
3. Аутоиммунная гемолитическая анемия. Клиника. Диагностические критерии. Лечение.
4. Апластическая анемия. Этиология. Патогенез. Роль аутоиммунного механизма. Основные клинические признаки. Лабораторная диагностика. Критерии диагностики. Лечение. Железодефицитная анемия. Основные этиологические факторы. Клиническая картина, основные синдромы, критерии диагностики. Лечение. Профилактика.
5. Хронический миелолейкоз. Клиническая картина. Основные синдромы, стадии течения. Лабораторно-морфологическая характеристика. Диагностические критерии. Возможности современной терапии.
6. Хронический лимфолейкоз. Клиническая картина. Основные синдромы, стадии течения. Лабораторно-морфологическая характеристика. Диагностические критерии. Возможности современной терапии.
7. Острый лейкоз. Классификация острых лейкозов. Клиническая картина. Лабораторно-морфологическая диагностика. Основные клинические синдромы. Течение и осложнения. Принципы терапии и ее этапность.
8. Множественная миелома. Патогенез. Классификация. Клинические варианты. Диагностика. Лечение.
9. Гемофилия. Значение наследственного фактора в развитии болезни. Патогенез кровоточивости. Клинические проявления и течение гемофилии. Диагностика. Лечение.
10. Тромбоцитопеническая пурпурा. Основные этиологические факторы. Патогенез кровоточивости. Клиническая картина. Диагностика. Принципы лечения.

Заболевания суставов, системные заболевания соединительной ткани.

1. Ревматическая лихорадка. Этиология. Роль бета-гемолитического стрептококка. Патогенез. Классификация. Клиническая картина основных проявлений. Клинико-лабораторные критерии активности. Варианты течения. Лечение.
2. Недостаточность митрального клапана. Этиология, патогенез гемодинамических нарушений. Клиническая картина. Стадии течения митральной недостаточности. Диагностика. Прогноз. Показания к оперативному лечению.
3. Митральный стеноз. Этиология. Патогенез гемодинамических расстройств. Клиническая картина. Стадии течения митрального стеноза. Значение инструментальных методов обследования в диагнозе. Осложнения. Прогноз. Показания к оперативному лечению.
4. Недостаточность аортального клапана. Этиология. Патогенез гемодинамических расстройств. Клиническая картина. Инструментальные методы исследования. Течение. Осложнения. Прогноз. Возможности оперативного лечения.
5. Стеноз устья аорты. Этиология. Патогенез гемодинамических расстройств. Клиническая картина. Течение. Стадии. Диагностика. Осложнения. Прогноз. Показания к оперативному лечению.
6. Остеоартроз. Этиология и патогенез. Клиническая картина. Основные клинические формы. Диагностические критерии. Принципы терапии. Прогноз. Профилактика.
7. Подагра. Этиология и патогенез. Клиническая картина: острый приступ, хроническое течение. Критерии диагностики. Прогноз. Принципы лечения.
8. Ревматоидный артрит. Этиология и патогенез (роль аутоиммунных нарушений и генетических факторов). Классификация. Клиническая картина. Критерии диагностики. Лечение. Прогноз.
9. Системная красная волчанка. Этиология и патогенез. Классификация. Клиническая картина. Степени активности процесса. Критерии диагностики. Лечение.
10. Узелковый полиартериит. Этиология и патогенез. Клиническая картина. Критерии диагностики. Принципы лечения.
11. Системная склеродермия. Этиология и патогенез. Классификация. Клиническая картина. Поражение органов и систем. Лабораторные изменения. Течение. Диагностические критерии. Принципы лечения. Прогноз.
12. Дерматомиозит. Этиология и патогенез. Клиническая картина. Течение болезни. Критерии диагностики.

Заболевания органов внутренней секреции

1. Сахарный диабет 1 типа. Этиология, патогенез, клиника. Дифференциальный диагноз, лечение.
2. Сахарный диабет 2 типа. Этиология, патогенез, клиника. Дифференциальный диагноз, лечение.

3. Острые осложнения сахарного диабета, диагностика и лечение.
4. Хронические осложнения сахарного диабета, диагностика и лечение.
5. Гипертиреоз, этиология, патогенез, клиника, диагностика, лечение.
6. Гипотиреоз, этиология, патогенез, клиника, диагностика, лечение.
7. Гиперпаратиреоз, этиология, патогенез, клиника, диагностика, лечение.
8. Гипопаратиреоз, этиология, патогенез, клиника, диагностика, лечение.
9. Острая надпочечниковая недостаточность, этиология, патогенез, клиника, диагностика, лечение на госпитальном этапе.
10. Хроническая надпочечниковая недостаточность, этиология, патогенез, клиника, диагностика, лечение на госпитальном этапе.

Список учебной литературы:

1. В. С. Моисеев, А. И. Мартынова, Н. А. Мухина. / Внутренние болезни : учебник в 2 т., Т. 1. — 3-е издание, исправленное и дополненное. — Москва:: ГЭОТАР-Медиа, 2018. — 960 с.
2. В. С. Моисеев, А. И. Мартынова, Н. А. Мухина. / Внутренние болезни : учебник в 2 т., Т. 2. — 3-е издание, исправленное и дополненное. — Москва:: ГЭОТАР-Медиа, 2018. — 896 с.
3. М.А. Жанузаков / Внутренние болезни: учебник. - Алматы, 2015. - 624 с.
4. Г. Е. Ройтберг, А. В. Струтынский / Внутренние болезни. Система органов дыхания : учебное пособие, 6-е изд. - Москва: МЕДпресс-информ, 2022. - 520 с.
5. Г. Е. Ройтберг, А. В. Струтынский / Внутренние болезни. Сердечно-сосудистая система: учебное пособие, 9-е издание. - Москва: МЕДпресс-информ, 2022. - 904с.
6. С. К. Жауашева, С. Б. Жәутікова, М. М. Тусіпбекова / «Ас корыту жүйесі» модулі: интеграцияланған оқулық: қазақ және орыс тілдерінде = модуль «Пищеварительная система»: интегрированный учебник: на казахском и русском языках. М.: ГЭОТАР –Литтера, 2020. - 376 б
7. Е. М. Ларюшина, Л. Г. Тургунова, А. А. Ким, Г. Г. Оспанова / Ішкі аурулар: "Гастроэнтерология" модулі: қазақ және орыс тілінде оқулық. / Внутренние болезни: модуль "Гастроэнтерология": Учебник на казахском и русском языках. М.: ГЭОТАР – Литтера, 2019. - 384с.
8. А. В. Струтынский, Г. Е. Ройтберг. Внутренние болезни: Система органов пищеварения: Учебное пособие. М.: ГЭОТАР – МЕДпресс - информ, 2021, 576 с.
9. А. Н. Окороков / Диагностика болезней внутренних органов. Т. 1, 2, 4, 6 - Москва. Медицинская. литература, – 2010, – 560 с.
10. Общая врачебная практика: национальное руководство: комплект 2 тома - Кузнецова О.Ю. ГЭОТАРМедиа. 2021г.

11. Клиническая фармакология сердечно-сосудистых средств – Зырянов С.К Медицинское информационное агентство, 2021г.
12. Эндокринология. Стандарты медицинской помощи. Критерии оценки качества. Фармакологический справочник - Муртазин А.И. ГЭОТАР-Медиа,2021

Бекітілді

Білім беру бағдарламалары Комитетінің
2025 жылғы 25 мамырдағы отырысында,
№6 хаттама

Резидентураға түсуге арналған емтиханның бағдарламасы

7R01139 – «Терапия» білім беру бағдарламасы бойынша

Оқу мерзімі 2 жыл

Ішкі аурулар кафедрасы

Білім беру бағдарламасы бойынша резидентураға түсуге арналған емтиханның
бағдарламасы 7R01139 – «Терапия»,
оку мерзімі 2 жыл

Ішкі аурулар кафедраның отырысында талқыланды

Кафедраның менгерушісі К.А. Зордина

Тыныс алу жүйесінің аурулары

Созылмалы обструктивті өкпе ауруы. Этиологиясы мен патогенезі. Қауіп факторларының маңызы. Аурудың сатысы мен кезеңіне байланысты клиникалық көрінісі. Ағымы мен асқынулары. Аурудың диагностикалық критерийлері. Емдеу.

Пневмониялар. Этиологиясы. Патогенезі. Қауіп факторлары. Ағзаның иммундық жағдайының маңызы. Клиникалық-морфологиялық сипаттамасы. Жіктелуі. Емдеу.

Ауруханадан тыс пневмония. Клиникалық-морфологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, аурудың әртүрлі кезеңдеріндегі симптоматикасы. Негізгі синдромдар. Асқынулар. Емдеу принциптері.

Нозокомиалды пневмония. Клиникалық көрінісі. Диагноз қою критерийлері. Ауру ағымының ауырлығын анықтау. Дифференциалды диагностика. Асқынулар. Емдеу. Сауығу критерийлері. Болжам.

Бронх демікпесі. Этиологиясы мен патогенезі. Ағымының ауырлық дәрежесіне байланысты жіктелуі. Бронх демікпесінің ұстамасының механизмі. Клиникалық симптомдары. Диагностикалық критерийлері. Асқынулары. Емдеу.

Тыныс жеткіліксіздігі: обструктивті, рестриктивті, аралас түрлері. Ауырлық дәрежелері. Диагностика.

Өкпелік жүрек. Клиникалық көріністері және ағым сатылары. Қосымша зерттеу әдістері. Өкпелік жүрегі бар науқастарды емдеу принциптері.

Қанайналым жүйесінің аурулары

Инфекциялық эндокардит. Этиологиясы мен патогенезі. Клиникасы: аурудың басталу түрлері, жүрек пен басқа ағзалардың зақымдалуы. Аурудың клиникалық «маскалары». Диагностика. Ағымы мен нәтижелері. Болжам. Емдеу принциптері.

Эссенциалды гипертония (гипертониялық ауру). Этиологиясы мен патогенезі. Жіктелуі. Клиникалық көрінісі. Гемодинамикалық түрлері. Ағымы. Болжам. Емдеу принциптері.

Ишемиялық жүрек ауруы. Мәселенің өзектілігі (әлеуметтік маңызы, эпидемиология). ИЖА-ның қауіп факторлары және олардың маңызы. Жіктелуі. Стенокардия. Клиникалық түрлері: тұрақты, тұрақсыз (алғаш пайда болған, үдеген, вариантты). Ауырлық дәрежелері. Диагностикасы (ЭКГ және инвазивті зерттеулердің рөлі). Емдеу. Алдын алу (біріншілік және екіншілік). Болжам.

Миокард инфаркті. Эпидемиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі. Диагностикасы (ЭКГ, қан көрсеткіштері, биохимиялық өзгерістер). Анамнез. Ағымы.

Жүрек жеткіліксіздігі. Қазіргі түсініктер бойынша патогенезі. Жіктелуі. Клиникалық көріністері. Диагностикасы. Емдеу принциптері.

Жүрек астмасы және өкпе ісінуі. Клиникасы. Емдеу.

Перикардиттер: құрғақ, экссудативті, конструктивті. Этиологиясы, патогенезі, диагностикасы, емдеу әдістері, асқынулары, хирургиялық емдеудің көрсеткіштері.

Миокардиттер. Этиологиясы, патогенезі, клиникасы, асқынулары, диагностикасы, емі.

Кардиомиопатиялар: гипертрофиялық, дилатациялық, рестриктивті түрлері. Ішкі жүрек гемодинамикасының бұзылыстарының патогенезі, клиникалық көріністері, диагностикасы, емдеу.

Симптоматикалық артериялық гипертониялар. Жіктелуі. Диагностикалық алгоритм.

Бұйрекпен және эндокринді жүйемен байланысты гипертониялар (реноваскулярлы, гломерулонефрит, пиелонефрит, Иценко-Кушинг синдромы, феохромоцитома, альдостерома).

Экстрасистолия. Патогенезі. Клиникалық көрінісі. ЭКГ-дегі ерекшеліктері. Дәрігерлік тактика ерекшеліктері.

Пароксизмальді тахикардия. Патогенезі. Пароксизмальді тахикардия ұстамасының клиникасы. ЭКГ өзгерістері. Ұстама кезінде гемодинамика өзгерістері. Медикаментозды терапия.

Жүрекшелер мен қарыншалардың фибрилляциясы. Клиникалық белгілері. ЭКГ-дегі өзгерістер. Асқынулар.

Туа біткен жүрек ақаулары: ашық артериялық тұтікше, қолқаның коарктациясы, жүрекшелер мен қарыншалар арасындағы перделердің ақаулары. Симптоматикасы. Диагностикасы. Хирургиялық емдеу көрсеткіштері.

Ас қорыту жүйесінің аурулары

Созылмалы гастрит. Жіктелуі. Этиологиясы. Патогенезі. Клиникалық көрінісі. Негізгі синдромдар. Диагностикасы. Асқынулар. Емдеу.

Асқазан мен ұлтабардың ойық жара ауруы. Жіктелуі. Этиологиясы. Негізгі және қауіп тудыратын факторлар. Патогенезі. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы. Емдеу.

Тітіркенген ішек синдромы. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы. Ішектің органикалық ауруларымен дифференциалды диагноз. Емдеу.

Ойық жаралы колит. Этиологиясы мен патогенезі. Ішектік және ішектен тыс көріністері. Диагностикасы. Ағым түрлері. Асқынулар. Емдеу.

Крон ауруы. Этиологиясы мен патогенезі. Ішектік және ішектен тыс клиникалық көріністері. Диагностикасы. Асқынулар. Емдеу.

Созылмалы гепатиттер. Этиологиясы. Патогенезі. Жіктелуі. Клиникалық және зертханалық синдромдар. Диагностикасы. Асқынулар. Емдеу принциптері.

Бауыр циррозы. Этиологиясы. Патогенезі. Жіктелуі. Клиникалық, зертханалық және аспаптық диагностика мүмкіндіктері. Асқынулар. Емдеу принциптері.

Созылмалы холециститтер. Этиологиясы мен патогенезі. Клиникалық көрінісі. Диагноз және оның критерийлері. Аспаптық диагностика мүмкіндіктері. Асқынулар. Емдеу.

От жолдарының дискинезиясы. Этиологиясы мен патогенезі. Дискинезия түрлеріне (гипо- және гипертониялық) байланысты клиникалық көріністері. Клиникалық және аспаптық-зертханалық диагностика. Дискинезия түріне байланысты ем принциптері.

Созылмалы панкреатит. Этиологиясы мен патогенезі. Клиникалық көрінісі. Үйқы безі қызметін зерттеу мен аспаптық әдістердің рөлі. Емдеу принциптері.

Бүйрек және несеп шығару жолдарының аурулары

Жедел гломерулонефрит. Этиологиясы мен патогенезі туралы қазіргі түсініктер. Жіктелуі. Клиникалық көрінісі. Негізгі клиникалық синдромдар. Клиникалық түрлері мен ағым нұсқалары. Диагностикасы.

Созылмалы гломерулонефрит. Этиологиясы мен патогенезі туралы қазіргі түсініктер. Клиникалық жіктелуі: нефротикалық, гипертониялық, аралас, латентті түрлері. Зертханалық-аспаптық зерттеу әдістері. Емдеу.

Амилоидоз. Этиологиясы. Патогенез және морфогенез бойынша қазіргі концепциялар. Клиникалық көрінісі. Амилоидоздың ағым сатылары. Зертханалық зерттеу әдістері. Пункциялық биопсияның маңызы.

Созылмалы пиелонефрит. Этиологиясы мен патогенезі. Ошақтық инфекцияның рөлі. Зерттеу әдістері. Емдеу. Алдын алу.

Нефротикалық синдром. Патогенезге қатысты қазіргі түсініктер. Нефротикалық синдромға әкелетін аурулар. Аурудың негізгі клиникалық көріністерінің патогенезі. Клиникалық көрінісі. Зертханалық диагностика. Қазіргі терапия мүмкіндіктері.

Жедел бүйрек зақымдануы (ЖБЗ). Даму механизмі. Клиникалық көрінісі, даму сатылары. Аяқталуы. Алдын алу.

Созылмалы бүйрек ауруы (СБА). Патогенезі. Негізгі клиникалық синдромдар. Ағымының сатылышы. Емдеу. Гемодиализге көрсеткіштер және оның мүмкіндіктері.

Қан жүйесінің аурулары

B12 (фолий қышқылы) тапшылықты анемиялар. B12 дәруменінің ағзаға тұсу жолдары. Патогенезде аутоиммундық механизмнің маңызы. Клиникалық көрінісі. Негізгі клиникалық синдромдар. Диагностикалық критерийлер. Емдеу. Гемолитикалық анемиялар. Жіктелуі. Диагностиканың жалпы клиникалық критерийлері. Тұқым қуалайтын гемолитикалық анемиялардың негізгі клинико-зертханалық белгілері. Тұқым қуалайтын микросферацитоз. Диагностикасы. Емдеу принциптері.

Автоиммундық гемолитикалық анемия. Клиникасы. Диагностикалық критерийлері. Емі.

Апластикалық анемия. Этиологиясы. Патогенезі. Аутоиммундық механизмнің рөлі. Негізгі клиникалық белгілер. Зертханалық диагностика. Диагностика критерийлері. Емдеу.

Теміртапшылық анемия. Негізгі этиологиялық факторлар. Клиникалық көрінісі, негізгі синдромдар, диагностикалық критерийлер. Емдеу. Алдын алу.

Созылмалы миелолейкоз. Клиникалық көрінісі. Негізгі синдромдар, ағым сатылары. Зертханалық-морфологиялық сипаттамасы. Диагностикалық критерийлер. Қазіргі терапия мүмкіндіктері.

Созылмалы лимфолейкоз. Клиникалық көрінісі. Негізгі синдромдар, ағым сатылары. Зертханалық-морфологиялық сипаттамасы. Диагностикалық критерийлер. Қазіргі терапия мүмкіндіктері.

Жедел лейкоз. Жедел лейкоздардың жіктелуі. Клиникалық көрінісі. Зертханалық-морфологиялық диагностика. Негізгі клиникалық синдромдар. Ағымы мен асқынулары. Терапия принциптері мен кезеңдері.

Көп ошақты миелома. Патогенезі. Жіктелуі. Клиникалық түрлері. Диагностикасы. Емі.

Гемофилия. Аурудың дамуындағы тұқым қуалаушылық фактордың маңызы. Қан кетудің патогенезі. Клиникалық көріністері мен гемофилияның ағымы. Диагностикасы. Емі.

Тромбоцитопениялық пурпурасы. Негізгі этиологиялық факторлар. Қан кетудің патогенезі. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы. Емдеу принциптері.

Бұын аурулары және дәнекер тіндердің жүйелі аурулары

Ревматикалық қызба. Этиологиясы. Бета-гемолитикалық стрептококканың рөлі. Патогенезі. Жіктелуі. Негізгі көріністердің клиникалық сипаты. Клиникалық-зертханалық белсенділік критерийлері. Ағымының түрлері. Емдеу.

Митралды қақпақша жеткіліксіздігі. Этиологиясы, гемодинамикалық бұзылыстардың патогенезі. Клиникалық көрінісі. Ағым сатылары. Диагностикасы. Болжам. Операциялық емдеуге көрсеткіштер.

Митралды стеноз. Этиологиясы. Гемодинамикалық бұзылыстардың патогенезі. Клиникалық көрінісі. Ағым сатылары. Аспаптық зерттеу әдістерінің диагностикадағы маңызы. Асқынулар. Болжам. Операциялық емге көрсеткіштер.

Аорталық қақпақша жеткіліксіздігі. Этиологиясы. Гемодинамикалық бұзылыстардың патогенезі. Клиникалық көрінісі. Аспаптық зерттеу әдістері. Ағымы. Асқынулары. Болжам. Операциялық емдеу мүмкіндіктері.

Аортаның шығаберісінің стенозы. Этиологиясы. Гемодинамикалық бұзылыстардың патогенезі. Клиникалық көрінісі. Ағымы. Сатылары. Диагностикасы. Асқынулары. Болжам. Операциялық емге көрсеткіштер.

Остеоартроз. Этиологиясы мен патогенезі. Клиникалық көрінісі. Негізгі клиникалық түрлері. Диагностикалық критерийлері. Емдеу принциптері. Болжам. Алдын алу.

Подагра. Этиологиясы мен патогенезі. Клиникалық көрінісі: жедел ұстама, созылмалы ағым. Диагностика критерийлері. Болжам. Емдеу принциптері.

Ревматоидты артрит. Этиологиясы мен патогенезі (автоиммунды бұзылыстар мен генетикалық факторлардың рөлі). Жіктелуі. Клиникалық көрінісі. Диагностика критерийлері. Емдеу. Болжам.

Жүйелі қызыл жегі. Этиологиясы мен патогенезі. Жіктелуі. Клиникалық көрінісі. Процестің белсенділік дәрежелері. Диагностикалық критерийлер. Емдеу.

Түйінді полиартериит. Этиологиясы мен патогенезі. Клиникалық көрінісі. Диагностика критерийлері. Емдеу принциптері.

Жүйелі склеродермия. Этиологиясы мен патогенезі. Жіктелуі. Клиникалық көрінісі. Ағзалар мен жүйелердің зақымдануы. Зертханалық өзгерістер. Ағымы. Диагностикалық критерийлер. Емдеу принциптері. Болжам.

Дерматомиозит. Этиологиясы мен патогенезі. Клиникалық көрінісі. Ауру ағымы. Диагностика критерийлері.

Ішкі секреция бездерінің аурулары

1-типті қант диабеті. Этиологиясы, патогенезі, клиникасы. Дифференциалды диагноз, емдеу.

2-типті қант диабеті. Этиологиясы, патогенезі, клиникасы. Дифференциалды диагноз, емдеу.

Қант диабетінің жедел асқынулары, диагностикасы және емі.

Қант диабетінің созылмалы асқынулары, диагностикасы және емі.

Гипертиреоз: этиологиясы, патогенезі, клиникасы, диагностикасы, емі.

Гипотиреоз: этиологиясы, патогенезі, клиникасы, диагностикасы, емі.

Гиперпаратиреоз: этиологиясы, патогенезі, клиникасы, диагностикасы, емі.

Гипопаратиреоз: этиологиясы, патогенезі, клиникасы, диагностикасы, емі.

Жедел бүйрекүсті безі жеткіліксіздігі: этиологиясы, патогенезі, клиникасы, диагностикасы, ауруханада емдеу.

Созылмалы бүйрекүсті безі жеткіліксіздігі: этиологиясы, патогенезі, клиникасы, диагностикасы, ауруханада емдеу.

Ұсылылатын әдебиет

1. Клинические протоколы диагностики и лечения РК. www.rcrz.kz
2. В. С. Моисеев, А. И. Мартынова, Н. А. Мухина. / Внутренние болезни : учебник в 2 т., Т. 1. — 3-е издание, исправленное и дополненное. — Москва:: ГЭОТАР-Медиа, 2018. — 960 с.
1. В. С. Моисеев, А. И. Мартынова, Н. А. Мухина. / Внутренние болезни : учебник в 2 т., Т. 2. — 3-е издание, исправленное и дополненное. — Москва:: ГЭОТАР-Медиа, 2018. — 896 с.
2. М.А. Жанузаков / Внутренние болезни: учебник. - Алматы, 2015. - 624 с.
3. Г. Е. Ройтберг, А. В. Струтынский / Внутренние болезни. Система органов дыхания : учебное пособие, 6-е изд. - Москва: МЕДпресс-информ, 2022. - 520 с.
4. Г. Е. Ройтберг, А. В. Струтынский / Внутренние болезни. Сердечно-сосудистая система: учебное пособие, 9-е издание. - Москва: МЕДпресс-информ, 2022. - 904с.
5. С. К. Жауашева, С. Б. Жәутікова, М. М. Тусіпбекова / «Ас корыту жүйесі» модулі: интеграцияланған оқулық: қазақ және орыс тілдерінде = модуль

«Пищеварительная система»: интегрированный учебник: на казахском и русском языках. М.: ГЭОТАР –Литтера, 2020. - 376 б

6. Е. М. Ларюшина, Л. Г. Тургунова, А. А. Ким, Г. Г. Оспанова / Ішкі аурулар: "Гастроэнтерология" модулі: қазақ және орыс тілінде оқулық. / Внутренние болезни: модуль "Гастроэнтерология": Учебник на казахском и русском языках. М.: ГЭОТАР – Литтера, 2019. - 384с.
7. А. В. Струтынский, Г. Е. Ройтберг. Внутренние болезни: Система органов пищеварения: Учебное пособие. М.: ГЭОТАР – МЕДпресс - информ, 2021, 576 с.
8. А. Н. Окороков / Диагностика болезней внутренних органов. Т. 1, 2, 4, 6 - Москва. Медицинская. литература, – 2010, – 560 с.
9. Общая врачебная практика: национальное руководство: комплект 2 тома - Кузнецова О.Ю. ГЭОТАРМедиа. 2021г.
10. Клиническая фармакология сердечно-сосудистых средств – Зырянов С.К Медицинское информационное агентство, 2021г.
11. Эндокринология. Стандарты медицинской помощи. Критерии оценки качества. Фармакологический справочник - Муртазин А.И. ГЭОТАР-Медиа,2021